

Pilielinės visuomenės instituto 2016 m. veiklos

ATASKAITA

2017 05 30

Istaigos dalininkai

Viešoji įstaiga „Pilielinės visuomenės institutas“ (toliau – PVI) įregistruota 2004 m.

	Dalininkas	Įnašas 2015-12-31	Įnašas 2014-12-31
1.	VšĮ Atviros Lietuvos fondas	289,62 EUR	289,62 EUR
2.	Visuomeninė organizacija "Valdo Adamkaus fondas"	289,62 EUR	289,62 EUR
	Viso:	289,62 EUR	289,62 EUR

Istaigos veiklos tikslai, pobūdis ir veiklos rezultatai per finansinius metus

Viešoji įstaiga „Pilielinės visuomenės institutas“ yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes.

Istaigos veiklos tikslai:

- ☞ stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes;
- ☞ teikti visuomenei objektyvią ir patikimą su viešąja politika susijusią informaciją;
- ☞ tvirtinti ir ginti viešajame gyvenime pilietinės visuomenės idėją bei principus;
- ☞ padėti piliečiams sąmoningai ir aktyviai dalyvauti viešojoje veikloje, naudotis savo pilietinėms laisvėms ir teisėms.

Institutas veikia šiomis kryptimis:

Skatina pilietines iniciatyvas ir stiprina visuomenės pilietiškumą:

- ☞ siekia partnerystės tarp mokslininkų, politikų, verslo atstovų, žiniasklaidos, nevyriausybių organizacijų, vietos bendruomenių, tarp skirtingų interesų grupių;
- ☞ įtakoja įstatymų leidybos ir politinius sprendimus, vykdydamas atskirų teisės aktų bei viešosios politikos sričių analizę ir teikdamas ta analize pagrįstus siūlymus;
- ☞ kaupia pilietinės visuomenės plėtros patirtį.

Analizuoja viešąją politiką:

- ☞ stebi, analizuoja ir tiria Lietuvos viešąją politiką bei politinę kultūrą; ieško naujų eurointegracijos galimybių ir pristato jas visuomenei;
- ☞ vertina geriausios praktikos Europoje ir pasaulyje pavyzdžius bei jų tinkamumą Lietuvai;
- ☞ atlieka lyginamuosius pokomunistinių šalių tyrimus;
- ☞ analizuoja globalizacijos iššūkius pilietinei visuomenei.

Gina pilietinės visuomenės idėją viešajame gyvenime:

- ☞ viešai išsako nuomonę aktualiais pilietinės visuomenės raidos klausimais;
- ☞ padeda įvairioms interesų grupėms ginti pilietinės visuomenės idėjas;
- ☞ inicijuoja viešas diskusijas ir debatus;
- ☞ įgyvendina edukacinius projektus, prisideda prie suaugusiųjų pilietinio švietimo sistemos kūrimo.

Instituto veiklos planai ateinantiems metams – tęsti tyrimų bei edukacinius projektus, prisidėti prie pilietinei visuomenei svarbių vertybių bei sprendimų advokacijos.

PVI veiklos rezultatų ataskaita už 2016 metus:

Eil.nr.	STRAIPSNIAI	Ataskaitinio laikotarpio
I.	PAJAMOS	73970
1.	Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes	15765
2.	Finansavimo pajamos	49567
2.1.	Finansavimo sumų iš valstybės biudžeto panaudojimo pajamos	9900
2.2.	Kitos finansavimo pajamos	39667
3.	Kitos pajamos	8638
II.	SĄNAUDOS	58796
1.	Suteiktų paslaugų, parduotų prekių savikaina	
2.	Kitos sąnaudos	
3.	Kompensuotos sąnaudos	
4.	Veiklos sąnaudos	58796
4.1.	Projektų vykdymo, renginių	22386
4.2.	Darbuotojų išlaikymo	25626
4.3.	Nusidėvėjimo (amortizacijos)	1118
4.4.	Patalpų išlaikymo	2920
4.5.	Ryšių	1969
4.6.	Transporto išlaikymo, komandiruočių, dalyvių kelionės	1054
4.7.	Leidyba, spausdinimas, mokymai, seminarai	
4.8.	Buh.išlaidos, biuro išlaidos, IT konsultacijos, banko mok.	3723
4.9.	Suteiktos labdaros, paramos	
4.10.	Dėl ankstesnių laikotarpių klaidų taisymo	
III.	VEIKLOS REZULTATAS PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	15174
IV.	PELNO MOKESTIS	
V.	GRYNASIS VEIKLOS REZULTATAS	15174

Įstaigos darbuotojai

Darbuotojų skaičius paskutinę praėjusio ataskaitinio laikotarpio 2015 m. gruodžio 31 dieną buvo 3, paskutinę ataskaitinio laikotarpio 2016 m. gruodžio 31 dieną buvo 3 darbuotojų.

Įstaigos gautos lėšos ir jų šaltiniai per finansinius metus ir šių lėšų panaudojimas pagal išlaidų rūšis

Pilietinės visuomenės institutas 2016 m. įvairių programų vykdymui gavo 21 600,19 EUR paramos ir finansavimo, panaudota parama ir finansavimas (sąnaudos pripažintos kompensuotomis) sudaro 49 566,79 EUR. Nepanaudoto finansavimo ir paramos likutis 2016 m. pabaigoje - 20 946,56.

Įstaigos įsigytas ir perleistas ilgalaikis turtas per finansinius metus

2016 metais PVI neįsigijo ir neperleido ilgalaikio turto.

Įstaigos sąnaudos per finansinius metus, iš jų – išlaidos darbo užmokesčiui

	Sąnaudos	Suma, EUR
1.	Darbo užmokestis	25626
2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	1118
3.	Komandiruočių, projekto dalyvių kelionių išlaidos	1054
4.	Projektų vykdymo išlaidos	30998
	Viso:	58796

Įstaigos sąnaudos valdymo išlaidoms

	Sąnaudos	Suma, EUR
1.	Darbo užmokestis	8180
2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	0
	Viso:	8180

Duomenys apie viešosios įstaigos vadovą, įstaigos išlaidos vadovo darbo užmokesčiui ir kitoms viešosios įstaigos vadovo išmokoms

VšĮ "Pilietinės visuomenės institutas" direktorės pareigas einančiai Ievai Petronytei 2016 metais buvo išmokėta 8180 EUR darbo užmokesčio, įskaitant visus mokesčius.

Įstaigos išlaidos kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitoms įstaigos kolegialių organų narių išmokoms

Tokių išmokų 2016 metais nebuvo.

Įstaigos išlaidos išmokoms su viešosios įstaigos dalininku susijusiems asmenims

Tokių išmokų 2016 metais nebuvo.

Įstaigos veikla, vykdyti projektai, įgyvendinant įstatuose nustatytus veiklos tikslus

Programos ir projektai:

I-II. Pilietinis visuomenės švietimas ir visuomenės įgalinimas

(2016 m. įgyvendintų projektų atskiros veiklos dengė abi sritis, tad informacija pateikiama bendrai)

1. „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“

2016 m. buvo tęsiamas ir pabaigtas 2014 m. pradėtas, kelias PVI veiklas apjungiantis projektas – „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“. Projekto tikslas – skatinti sąmoningą ir aktyvų piliečių dalyvavimą valstybės viešajame gyvenime, užtikrinant platesnį ir kokybiškesnį jų naudojimąsi savo pilietinėmis ir politinėmis teisėmis.

Projekto rėmuose buvo įgyvendinamos trys veiklos: atliekama viešosios politikos analizė, tęsiama *Civitas* klubų veikla bei įgyvendinta pilietinė akcija „Baltosios pirštinės“, nukreipta į 2015 m. savivaldybių tarybų ir merų rinkimus:

- I. **Viešosios politikos analizė.** Šios veiklos rėmuose buvo analizuojami teisės aktai, valstybės institucijų veiklos planai, programos ir kt. dokumentai, tyrimai, viešojo gyvenimo praktika, dalyvaujama valdžios institucijų organizuose darbo grupėse, forumuose, skaityti pranešimai renginiuose, organizuoti pristatymai ir konsultacijos, rengtos rekomendacijos, komentuotos visuomenės gyvenimo aktualijos įvairiose žiniasklaidos priemonėse ar kitų organizacijų renginiuose.

Siekiant identifikuoti visuomenės nuomonę aktualiais viešojo gyvenimo klausimais bei užfiksuoti pilietinės visuomenės raidos tendencijas įgyvendinant veiklą 2016 m. buvo analizuojami bei pristatyti dviejų 2015 m. pabaigoje atliktų reprezentatyvių visuomenės nuomonės apklausų duomenimis pagrįstų tyrimų rezultatai: kovo mėn. pristatytas ir plačiai viešojoje erdvėje nušviestas Lietuvos visuomenės Pilietinės galios indekso 2015 m. tyrimas, o gegužės mėn. - Lietuvos gyventojų nuostatų užsieniečių atžvilgiu tyrimas.

Atsižvelgiant į tyrimų rezultatus, anksčiau sukauptą PVI ekspertinę patirtį, vykdytą teisės aktų ir kitų dokumentų analizę bei viešosios politikos stebėseną, veiklos metu 2016 m. buvo parengtos ir atsakingoms institucijoms pateiktos rekomendacijos teisės aktų arba politikos įgyvendinimo tobulinimui: 2016 m. kovo mėn. LR Vyriausybės kanceliarijai pateiktos rekomendacijos rengiant „Atviros vyriausybės partnerystės“ veiksmų planą – šie pasiūlymai svarstyti darbo grupėje kartu su valstybės institucijų, NVO atstovais sudarant Lietuvos 2016-2020 Atviros Vyriausybės Partnerystės veiksmų planą, kuriuo siekiama užtikrinti Vyriausybės ir kitų institucijų atvirumą piliečiams bei padidinti piliečių įsitraukimą į sprendimų priėmimą šalyje; 2016 m. balandžio mėn. LR Vidaus reikalų ministerijai pateiktos rekomendacijos dėl visuomenės dalyvavimo viešųjų sprendimų priėmimo stiprinimo – šie pasiūlymai padeda valstybės institucijoms numatyti konkrečius veiksmus, kaip užtikrinti šalyje priimamų sprendimų atvirumą piliečiams ir skaidrumą; 2016 m. balandžio mėn. LR Seimui, Vyriausybei, Vidaus reikalų ministerijai, LR Seimui pateiktos rekomendacijos dėl vietos savivaldos stiprinimo, kurios buvo parengtos atsižvelgiant į 2016 m. balandžio 22 d. Pilietinės visuomenės instituto organizuotas viešosios konsultacijos „Kaip priartinti vietos savivaldą?“ metu išsakytus pasiūlymus, kuriuos pateikė renginyje dalyvavę vietos savivaldos, bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų, nacionalinių valstybės institucijų atstovai, politikai ir mokslininkai; 2016 m. balandžio mėn. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai bei Švietimo ir mokslo ministerijai pateiktos rekomendacijos dėl visuomenės pilietinės galios stiprinimo, kurios parengtos atsižvelgiant į kasmet atliekamo Pilietinės galios indekso tyrimo rezultatus; atsižvelgiant į ankstesnio PVI atlikto valdžios ir NVO sektoriaus bei piliečių bendradarbiavimo tyrimo rezultatus, buvo parengtos ir dviem savivaldybėms (Jonavos ir Kėdainių r. sav.) 2016 m. vasario mėn. pateiktos rekomendacijos, kaip efektyvinti bendradarbiavimą su savivaldybės NVO ir gyventojais, kaip įtraukti juos į sprendimų

priėmimo procesus, kaip gerinti viešą informacijos apie savivaldybės veiklą pateikimą elektroninėje erdvėje.

Siekiant aktualizuoti ir apjungti vietos bendruomenių, NVO, politikų ir nacionalinio bei vietos lygmens institucijų pozicijas vietos savivaldos tobulinimo klausimu, projekto metu buvo surengta vieša konsultacija „Kaip priartinti vietos savivaldą?“, kurioje aptarta esama savivaldos (ypač seniūnijų) situacija, rengiami siūlymai ir įstatymo projektai, kaip keisti ir gerinti esamą seniūnijų būklę, funkcijas, labiau įtraukti gyventojus į vietos klausimų sprendimą. Taip pat keltas ir tiesioginių seniūnų rinkimų reikalingumo klausimą. Konsultacija vyko 2016 m. balandžio 22 d. Vilniuje, renginyje dalyvavo vietos savivaldos atstovai, politikai, bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų, valstybės institucijų atstovai, mokslininkai. Po viešosios konsultacijos buvo parengtos Rekomendacijos dėl vietos savivaldos tobulinimo, išsiųstos įvairioms valstybės ir savivaldos institucijoms, nevyriausybiniams organizacijoms.

II. Civitas klubų veikla. Įgyvendinant šią veiklą buvo organizuojamos *Civitas* klubų diskusijos įvairiuose Lietuvos miestuose. Iš viso per 2016 m. suorganizuota 31 diskusija. Diskusijos buvo organizuojamos skirtinguose Lietuvos miestuose, jose pranešimus politikos, istorijos, filosofijos, meno, kultūros, ekonomikos, religijotyros, švietimo, visuomenės sveikatos ir kitomis temomis skaitė įvairūs lektoriai. Temų bei lektorių sąrašą galima rasti PVI interneto puslapyje www.civitas.lt.

Diskusijos plačiai viešintos regioninėje žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose: informacija apie diskusijas skelbta Pilietinės visuomenės instituto svetainėje www.civitas.lt, Facebook paskyroje, partnerių (švietimo centrų, bibliotekų) interneto svetainėse, taip pat prieš kiekvieną diskusiją buvo išsiunčiami kvietimai vietos žiniasklaidai. Šios priemonės prisidėjo prie *Civitas* diskusijų žinomumo regionuose, padėjo iškelti aktualius klausimus vietos spaudoje: po diskusijų pasirodydavo straipsniai, interviu su *Civitas* diskusijų lektoriais.

Iš viso įgyvendinant projektą šios veiklos metu suorganizuota 1 *Civitas* klubų koordinatorių suvažiavimas bei 99 *Civitas* klubų diskusijos. Jose dalyvavo daugiau nei 2000 dalyvių. *Civitas* diskusijos regionuose sulaukė daug dėmesio, jų svarbą ir poreikį pabrėžė tiek diskusijų dalyviai, vietos koordinatoriai, tiek lektoriai. *Civitas* diskusijos išplėtė atvirų, laisvų viešų diskusijų erdvę Lietuvos regionuose, paskatino racionalų, argumentais grįstą pilietinį dialogą, diskusijų dalyviai įgijo naujų žinių, įgūdžių, vietos bendruomenės turėjo galimybę susiburti ir išjungti į pilietinį viešų reikalų svarstymą. Nuo projekto pradžios prie *Civitas* diskusijų tinklo savo iniciatyva (pvz. išgirdę apie gerą patirtį iš kitų *Civitas* klubų) naujai prisijungė 4 miestai: Pabradė, Šilalė, Jonava, Šiauliai.

III. Akcija „Baltosios pirštinės“. Projekto rėmuose buvo įgyvendinta pilietinė akcija „Baltosios pirštinės“, skirta 2015 m. savivaldybių tarybų ir merų rinkimų stebėsenai. 2016 m. projekto rėmuose ši veikla nebebuvo vykdoma, tačiau būtina pastebėti, kad prieš 2016 m. Seimo rinkimus aktyviai veikė įkurta visuomeninė organizacija „Baltosios pirštinės“.

Projektą „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“ parėmė Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo NVO programa Lietuvoje. Projekto veiklos baigtos įgyvendinti 2016 m. balandžio 29 d.

2. „Gebėjimo kritiškai analizuoti ir vertinti politinės kampanijos metu gaunamą informaciją ugdymas“

Projektu „Gebėjimo kritiškai analizuoti ir vertinti politinės kampanijos metu gaunamą informaciją ugdymas“ siekta skatinti visuomenės pilietiškumą, kritinį mąstymą ir sąmoningu apsisprendimu grįstą dalyvavimą rinkimuose, stiprinant visuomenės gebėjimus analizuoti ir kritiškai vertinti politinių partijų programas, jų rinkiminius pažadus bei informaciją, rinkimų kampanijos metu gaunamą iš įvairių žiniasklaidos šaltinių.

Siekiant šio tikslo projekto metu surengtas seminarų ciklas, kuriame ugdyti dalyvių praktiniai gebėjimai kritiškai analizuoti ir vertinti partijų rinkimines programas bei žiniasklaidos priemonėse priešrinkiminiu periodu pateikiamą informaciją:

1. Nuo 2016 m. liepos 1 d. iki rugpjūčio mėn. 31 d. buvo rengiamasi seminarams-diskusijoms regionuose: su lektorių komanda kuriamas ir derinamas bendras susitikimų formatas, su jais bei regioniniais *Civitas* klubais suderintas tvarkaraštis, parengta viešinimo strategija.
2. 2016 m. rugsėjo 1 d. - 2016 m. spalio 31 d. bendradarbiaujant Pilietinės visuomenės instituto, vietinių partnerių regionuose - bibliotekų, švietimo centrų, mokyklų, trečiojo amžiaus universitetų - ir lektorių komandai skirtingose Lietuvos savivaldybėse įvyko 11 seminarų - diskusijų ciklas. Į veiklą įsitraukė kiek per 300 dalyvių.

Susitikimų metu buvo kritiškai nagrinėjamos, keliant diskusinius klausimus tarpusavyje lyginamos politinių partijų ir kandidatų rinkiminės programos visuomenei aktualesiose (švietimo, ekonomikos, užsienio politikos) srityse. Klausydami lektorių pranešimų ir diskutuodami kartu su jais, susitikimų dalyviai ugdėsi ir tobulinosi gebėjimus susigaudyti priešrinkiminių laikotarpiu užplūstančiame informacijos sraute, kritiškai vertinti pateikiamą informaciją, atpažinti ir suprasti politinių žinučių esmę. Susitikimų metu vyko interaktyvios diskusijos, dalyviai aktyviai įsitraukė. Detali programinių politinių jėgų išpareigojimų, nustatytų prioritetų analizė paskatino sąmoningu apsisprendimu grįstą diskusijų dalyvių dalyvavimą rinkimuose.

Projekto tikslams įgyvendinti suburta lektorių komanda: Raimondas Kuodis – ekonomistas, makroekonominės politikos ir viešosios ekonomikos ekspertas, socialinių mokslų daktaras ir profesorius – ekonomikos tema; Boguslavas Gruževskis – socialinių mokslų daktaras, habilituotas profesorius, Darbo rinkos instituto direktorius, VU Socialinio darbo katedros dėstytojas – socialinės apsaugos, socialinės politikos tema; Nerija Putinaitė – VU TSPMI docentė, humanitarinių mokslų daktarė – švietimo tema; Barbora Drašutytė – „Renkuosi mokytis“ programos alumnė, Lietuvos Skautijos Vilniaus krašto seniūnė ir aktyvi pilietė – švietimo tema; Kęstutis K. Girnius – VU TSPMI docentas, filosofijos mokslų daktaras, politikos apžvalgininkas – užsienio politikos tema.

Projektą „Gebėjimo kritiškai analizuoti ir vertinti politinės kampanijos metu gaunamą informaciją ugdymas“ parėmė Lietuvos kultūros taryba Kultūros rėmimo fondo lėšomis. Projekto veiklos vykdytos nuo 2016 m. liepos mėn. 01 d. iki 2016 m. spalio mėn. 31 d.

3. „Lietuvos Seimo rinkimų stebėseną“

2016 m. rugpjūčio 1 d. PVI kartu su partneriais - Europos namais (pagrindinis projekto partneris) bei Radviliškio technologijų ir verslo mokymo centru – pradėjo įgyvendinti projektą „Lietuvos Seimo rinkimų stebėseną“. Šiuo projektu siekiama didinti jaunų žmonių aktyvų ir sąmoningą dalyvavimą viešojoje politikoje nacionaliniu lygmeniu, būtent 2016 m. Seimo rinkimuose, o vėliau – išrinktų Seimo narių rinkiminių pažadų ir programų įgyvendinimo stebėsenoje.

Projekto metu PVI 2016 m. įgyvendintos veiklos:

- ☞ 5 seminarai regionuose (2016 m. rugsėjo – spalio mėnesiais) su regionų jaunimu aptariant ir skatinant jų sąmoningą, apsvaistytą pasirinkimą rinkimuose. Seminarų metu PVI politologai dalinosi su jaunimu patirtimi ir žiniomis, kaip analizuoti politinių partijų ir kandidatų programas rinkiminės kampanijos metu, kartu su jaunimu gilinosi į konkrečias partijų ir kandidatų programas. Seminarai vyko Utenoje, Pakruojuje, Šilalėje, Telšiuose bei Giedraičiuose (Molėtų raj.). Juose į diskusijas įsitraukė daugiau nei 130 dalyvių.
- ☞ Kartu su partneriais rengtos metodologinės gairės kuriamam Vyriausybės programos įgyvendinimo stebėsenos portalui.

Projektą "Lietuvos Seimo rinkimų stebėseną" remia Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūros administruojama Europos Sąjungos programa „Erasmus+“. Projekto veiklas planuojama baigti 2017 m. gegužės 31 d.

III. Visuomenės tyrimai

4. Pilietinės galios indeksas

Institutas tęsia 2005 metais pradėtus pilietinės visuomenės būklės tyrimus, kuriais siekia išryškinti opiausias sprendinias Lietuvos pilietinės visuomenės problemas. 2007 metais pirmą kartą nustatytas ir paskelbtas kasmet skaičiuojamas visuomenės nuomonės apklausomis pagrįstas Lietuvos pilietinės galios indekso (PGI) tyrimas. Indekso paskirtis – nustatyti, koks yra ir kaip kinta Lietuvos gyventojų domėjimasis viešaisiais reikalais, pilietinis dalyvavimas bei pilietinio dalyvavimo potencialas, gyventojų požiūris į turimas pilietines galias bei socialinės aplinkos palankumo pilietinei veiklai vertinimas. PGI, kartojamas kasmet, leidžia stebėti, analizuoti ir prognozuoti Lietuvos pilietinės visuomenės raidos tendencijas, šių tendencijų kismą bėgant laikui.

Pilietinės visuomenės institutas projekto „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“ rėmuose (1 ataskaitos punktas) 2015 m. pabaigoje aštuntą kartą atliko ir 2016 m. pristatė Lietuvos visuomenės pilietinės galios indekso 2015 m. tyrimą. Jo rezultatai atskleidė, kad Lietuva vis dar neranda ar plačiai nepritaiko efektyvaus recepto pilietinei visuomenei stiprinti. Apskaičiuota 2015 m. pilietinės galios indekso vidutinė reikšmė yra 33,4 balo iš 100 galimų ir rodo stagnuojančią pilietinės galios būklę (2014 m. ši pilietinės galios indekso vidutinė reikšmė buvo 34,0 balo). Šalia pagrindinio Pilietinės galios indekso klausimyno, į 2015 m. tyrimą įtraukti papildomi klausimai leido detaliau iširti gyventojų dalyvavimą pilietinėse veiklose atsižvelgiant į jų narystę įvairiose bendruomenėse ir organizacijose. Tyrimo rezultatai viešai pristatyti ir plačiai viešojoje erdvėje paskleisti 2016 m. kovo mėnesį.

2015 m. Pilietinės galios indekso tyrimą rėmė Europos Ekonominės Erdvės Finansinio mechanizmo NVO programa Lietuvoje. Reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą atliko Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras "Vilmorus". Tyrimo rezultatai skelbiami <http://www.civitas.lt/research/pilietines-galios-indeksas/>.

Taip pat 2016 m. pabaigoje, remiant LR Švietimo ir mokslo ministerijai, pradėtas Lietuvos visuomenės ir jaunimo 2016 m. Pilietinės galios indekso tyrimas. Reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą su padidinta jaunimo imtimi atliko Rinkos ir visuomenės nuomonės tyrimų kompanija „Spinter tyrimai“. Tyrimo rezultatus planuojama paskelbti 2016 m. pirmoje pusėje, juos bus galima rasti <http://www.civitas.lt/research/pilietines-galios-indeksas/>.

5. Lietuvos gyventojų nuostatų užsieniečių atžvilgiu tyrimas

Europai 2015 m. susidūrus su sunkiai suvaldomais imigrantų srautais, Lietuva, solidarizuodamasi su kitomis ES šalimis, 2015 m. įsipareigojo priimti 1105 imigrantus į Europos Sąjungą: 1035 asmenys iš Italijos, Graikijos ir Vengrijos bei 70 asmenų iš trečiųjų šalių. Iki 2016 m. gegužės pabaigos iš šio skaičiaus į Lietuvą atvyko 11 žmonių. Nepaisant sąlyginai nedidelio atvykstančiųjų imigrantų skaičiaus, viešojoje erdvėje ši tema išlieka viena aktualiausių, o visuomenėje neslūgsta suklusimo bei nežinomybės nuotaikos. Siekiant surinkti daugiau duomenų pagrįstai viešai diskutijai pabėgėlių atvykimo klausimu ir tiksliau bei detaliau atskleidžiant visuomenės požiūrius, palengvinti prie šių asmenų integracijos Lietuvos visuomenėje prisidedančių institucijų darbą, 2016 m. balandžio mėn. Pilietinės visuomenės institutas atliko reprezentatyvia apklausa paremtą visuomenės nuostatų pabėgėlių atžvilgiu tyrimą. Pasirinktas tyrimo laikas leidžia įvertinti situaciją visuomenei belaukiant didžiosios atvykstančiųjų bangos bei susidūrus tik su pačiomis pirmosiomis patirtimis bei šių patirčių atspindžiais žiniasklaidoje atvykstančiuosius priimant. Tyrimo duomenys leidžia įvertinti, kiek Lietuvos visuomenė yra nusiteikusi priimti atvykstančiuosius, ar yra nusiteikusi (ir kaip konkrečiai) jiems pagelbėti bei žino, kaip tai padaryti, kaip vertina valstybės ir nevyriausybinų organizacijų organizuojamą pagalbą teikimą, kam priskiria didžiąją dalį atsakomybės už sėkmingą prieglobsčio prašytojų integraciją Lietuvoje ir kaip visos šios nuostatos priklauso nuo kitų nuostatų, asmeninės gyvenimo patirties ar sociodemografinių

charakteristikų, ar galime fiksuoti visuomenės nuomonės pokyčius, jei taip – kokie veiksniai jiems galimai turėjo įtakos.

Reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą Pilietinės visuomenės instituto užsakymu 2016 m. balandžio 18-25 d. atliko visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Spinter tyrimai“, tyrimo rezultatai viešai buvo pristatyti gegužės 26 d. renginyje-diskusijoje, kurioje dalyvavo su atvykstančiais prieglobsčio prašytojais dirbančių nevyriausybinių organizacijų, atsakingų LR valstybės institucijų atstovai, tyrimo rezultatai plačiai buvo nušviesti įvairiose žiniasklaidos priemonėse.

Tyrimas atliktas įgyvendinant projektą „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“, finansuojamą Europos Ekonominės Erdvės Finansinio Mechanizmo NVO programos Lietuvoje. Tyrimo rezultatai skelbiami <http://www.civitas.lt/research/nuostatu-uzsienieciu-integracijos-atzvilgiu-tyrimas/>.

IV. Vieši PVI veiklos pristatymai, kita veikla

Be šioje ataskaitoje jau minėtų projektų ir jų rėmuose vykusių renginių, PVI veiklos, atlikti tyrimai ir pozicija buvo pristatyti ir kitų renginių metu. Pavyzdžiui, 2016 m. **valdžios ir nevyriausybinių sektoriaus bendradarbiavimo, piliečių bei NVO į(si)traukimo į sprendimų priėmimo procesus klausimais**, viešai pristatant PVI tyrimų duomenis, patirtį ir poziciją, diskutuota: išitraukta į Vidaus reikalų ministerijos sektorinėje strateginio planavimo sesija, siekiančią užtikrinti veiksmingą ir efektyvų viešąjį valdymą (2016 m. vasario mėn.); nuo 2016 m. kovo mėn. PVI atstovė įtraukta į darbo grupę tinkamam Lietuvos dalyvavimui tarptautinėje iniciatyvoje „Atviros Vyriausybės partnerystė“ užtikrinimui; išitraukta į Vietos savivaldos įstatymo pataisų svarstymą LR Seimo komitete (2016 m. balandžio – gegužės mėn.); skaityti pranešimai NIPC organizuotoje konferencijoje gero valdymo principų taikymo tema, skirtoje savivaldybių atstovams (2016 m. vasario mėn.), Mykolo Romerio universiteto, Valstybės tarnybos departamento, Verslios Lietuvos ir Nacionalinės antikorupcijos asociacijos organizuotoje tarptautinėje mokslinėje praktinėje konferencijoje „Atvirosios valdžios principų įgyvendinimas valstybės tarnyboje ir viešajame valdyme“ (lapkričio mėn.), Association of Polish Communes Euroregion Baltic (Elbląg), Foundation Civil Polonus (Lenkija) ir Žemaičių bendruomenės fondo organizuotuose mokymuose nevyriausybinių sektoriaus atstovams (lapkričio mėn.) bei kituose. **Pilietinio ugdymo stiprinimo ir pilietinio ugdymo programos atnaujinimo Lietuvos mokyklose klausimais**, viešai pristatant PVI patirtį ir poziciją, diskutuota: Švietimo ir mokslo ministerijos organizuotame seminare savivaldybių švietimo skyrių vadovams apie neformalųjį švietimą (birželio mėn., Birštonas), Valstybės pažinimo centre organizuotoje tarptautinėje konferencijoje „Pilietinis ugdymas: modernumo link“ (lapkričio mėn.); ŠMM darbo grupėje tarpinstituciniam Pilietinio ir tautinio ugdymo 2016-2020 m. veiksmų planui parengti (sausio - kovo mėn.); 2016 m. sausio mėn. išitraukta steigiant švietimo srityje veikiančių NVO skėtinę organizaciją bei šiai organizacijai atstovaujant NVO ŠMM-joje; moksleiviams, dalyvaujantiems „Žinau, ką renku“ iniciatyvoje, vesti mokymai sąmoningo politinių programų skaitymo ir kritiško vertinimo, taip pat pasilyginimo su politikų deklaruojamomis nuostatomis bei pozicijomis temomis (2016 m. rugpjūčio mėn.) bei kt. **Dabartinės Lietuvos pilietinės visuomenės galios ir kelių jai stiprinti užtikrinant pilnavertį pilietinių ir politinių teisių įgyvendinimą klausimais**, viešai pristatant PVI tyrimų duomenis, patirtį ir poziciją, taip pat diskutuota dalyvaujant ekspertų fokus-grupėse NVO reglamentavimo, advokacijos bei bendruomenių gyvybingumo temomis (2016 m. sausio mėn.), sudarant kasmetinį USAID Lietuvos Pilietinės visuomenės organizacijų raidos indeksą (Civil Society Organizations Sustainability Index) (spalio mėn.), ir kt. Vykdam **įvairių Lietuvoje vykstančių rinkimų, jų reglamentavimo** stebėseną, komentarai apie rinkimų procesą ir rezultatus, DP, PTT pirmininkų rinkimus ir kt. teikti žiniasklaidai; toliau stiprintas bendradarbiavimas su iniciatyva „Žinau, ką renku“, jai teikta ekspertinė pagalba diskusijų, jaunimo mokymų metu, skatinant apsvaistytą, informacija grįstą piliečių pasirinkimą; kartu su kitais partneriais („Žinau, ką renku“, „Baltosiomis pirštinėmis, „Man ne Dzin“) prieš 2016 m. susitelkta jaunimo rinkimini aktyvumo skatinimui; be jau minėtų renginių kartu su Vilniaus Universiteto Teisės fakultetu kviesta į organizuojamą diskusiją “Seimo rinkimai 2016: teisinė sistema ir politinių partijų programos” ir t.t.

2016 m. interviu metu teikta informacija Lietuvos ir užsienio šalių mokslininkams, žiniasklaidos atstovams, tarptautinėms organizacijoms, dalyvauta sudarant kasmetinį Lietuvos Pilietinės visuomenės organizacijų raidos indeksą (Civil Society Organizations Sustainability Index), ištraukta į darbo grupes, pavyzdžiui, į darbo grupę dėl Pilietinio ir tautinio ugdymo 2016–2020 metų tarpinstitucinio veiksmų plano sudarymo Švietimo ir mokslo ministerijoje, į darbo grupę tinkamam Lietuvos dalyvavimo tarptautinėje iniciatyvoje „Atviros Vyriausybės partnerystė“ užtikrinimui (LR Vyriausybėje) ir kt.

2016 m. PVI darbuotojai savo kompetencijas toliau kėlė aukok.lt organizuotose NVO lėšų pritraukimo mokymuose (sausio mėn.), koalicijos „Galiu gyventi“ (vasario, gegužės mėn.) organizuotuose advokacijos mokymuose (lapkričio mėn.), stažavosi Švedijos instituto (SI) organizuojamoje vasaros mokykloje jauniems profesionalams (SI Summer Academy for Young Professionals, SAYP) tvaraus viešojo valdymo tema (birželio mėn.).

2016 m. PVI taip pat įgyvendino Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal priemonę „Įgyvendinti Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių plėtros veiksmų plano priemonės“ paremtą projektą, skirtą sustiprinti PVI institucinius gebėjimus fondoieškos, advokacijos ir komunikacijos srityse. Projekto metu Pilietinės visuomenės instituto darbuotojai paruošė advokacijos, fondoieškos ir komunikacijos strategijas, sukūrė kiekvienos iš išvardintų strategijų įgyvendinimo planus artimiausiam laikotarpiui. Visos trys strategijos glaudžiai susijusios viena su kita ir su instituto sukaupta veiklos patirtimi.

Direktorė

Ieva Petronytė